

Michaela Chovancová

ředitelka organizace Dejme Dětem Šanci o.p.s.

Paní Michaelo, vaši organizaci jsme představili téměř před 4 lety, co se u vás od té doby změnilo?

Prvně jsme se spolu setkaly těsně po založení DEJME DĚTEM ŠANCI. Za ty čtyři roky se opravdu událo hodně věcí. Z DEJME DĚTEM ŠANCI se stala úspěšná dynamická organizace, která naprosto naplňuje své poslání. Kdyby mi někdo tenkrát řekl, že se takovým způsobem rozrosteme a že bude mít DDŠ takové výsledky, nevěřila bych mu. Když jsme začínali oslovovat dětské domovy s nabídkou spolupráce, setkali jsme se opakovaně s pochybností, zda nám naše nadšení vydrží. Dnes poptávka po spolupráci ze strany dětských domovů převyšuje naše možnosti. Abychom zachovaly kvalitu a úroveň našich služeb, musíme v současné době nové dětské domovy odmítat. Nepředstavovala jsem

si, že budu práci věnovat tolik času, ale nelituji! Moc mě to baví, jen musím v rámci sebezáchovy trochu brzdit. V takovém tempu lze fungovat jen po určité době. No a navíc došlo ke změnám i v mém osobním životě. V loňském roce jsme do rodiny přibrali dnes už téměř tříletou holčičku z jednoho dětského domova, se kterým spolupracujeme, takže ani v osobním životě se zrovna nenudím.

O kolik dětských zařízení se staráte?

Spolupracujeme se 32 dětskými domovy v celé České republice. V každém kraji máme minimálně jeden spolupracující dětský domov. Nepodporujeme však dětské domovy jako takové, ale konkrétní děti, které v těchto domovech žijí. V těch 32 dětských domovech má svůj domov kolem 1200 dětí.

O jakou věkovou skupinu dětí se jedná?

Naše pomoc směřuje zejména ke starším dětem, které budou v budoucích pár letech dětský domov opouštět. Snažíme se, aby byly na vstup do samostatného života po všech stránkách připraveny a pomáháme jim v momentě, kdy dětský domov opouštějí. Důležité je zmínit, že děti mohou, pokud studují, v dětském domově bydlet až do 26 let. Takže v našich projektech je zařazeno plno formálně dospělých, ale pro nás jsou všichni stále „naše“ děti.

Jak probíhá podpora a péče vaší organizace?

Máme 4 stálé projekty, které na sebe navazují a vzájemně se doplňují. Dítě může být současně zařazeno do každého z nich. V projektu „Podporuj mě...“ lidé spoří

dětem po dobu jejich pobytu v dětském domově s tím, že peníze budou dítěti k dispozici až po opuštění dětského domova. DDŠ je garantem účelného využití naspořených peněz. Projekt „Najdi si mě...“ nabízí možnost osobního kontaktu s dítětem formou tzv. hostitelské péče. Jedná se o návštěvy případně o víkendové či prázdninové pobyty dítěte v rodině hostitele(ů). Pro starší děti je to často jediná možnost jak nahlédnout do fungování a vztahů běžné rodiny, což bohužel ze svých biologických rodin neznají. V projektu „Přál(a) bych si...“ plníme dětem jejich opodstatněná přání, která musí mít spojitost se studiem, smysluplným trávením volného času nebo nápravou zdravotního hendikepu, který nehradí zdravotní pojišťovna. Naším nejobsáhlejším projektem je „Pomoz mi do života...“, který, jak už název napovídá, směřuje k těm nejstarším dětem. Pomáháme jim s hledáním zaměstnání či ubytování po opuštění dětského domova, poskytujeme jim Startovací balíčky se základním vybavením domácnosti a v rámci Stipendijního programu je finančně podporujeme při studiu. Pro děti zařazené do Stipendijního programu pořádáme dvakrát ročně prodloužená víkendová setkání, ale jsme s nimi v kontaktu průběžně po celý rok. Pravidelně navštěvujeme všechny spolupracující dětské domovy. To je jen velmi stručný výčet aktivit ve prospěch „našich“ dětí.

Konkrétní děti, zařazené do jednotlivých projektů, naleznete na našich webových stránkách. Každý může podpořit dítě, které ho něčím zaujme a to takovou formou, která je mu blízká jak po stránce finanční, tak po stránce lidské. Mimo stálých projektů pomáháme dětem zbavit se exekucí v rámci projektu Děti bez dluhů, máme vánoční projekt Strom splněných přání pro všechny děti ze spolupracujících dětských domovů a v rámci projektu Běháme pro děti nabízíme registrace na běžecké závody série RunCzech. Letos jsme uspořádali první ročník sportovně zábavného odpoledne pro veřejnost „Běháme pro děti“.

Co považujete za nejdůležitější a nejžádanější formu podpory pro „vaše“ děti?

Je opravdu velice těžké stanovit, jaká podpora je „TA nejdůležitější“. Právě proto klademe důraz na komplexnost podpory. Naše projekty jsme dlouho před vznikem DDŠ konzultovali nejen s odborníky, ale hlavně s mladými lidmi, kteří strávili dětství v dětském domově. Na základě jejich doporučení jsme je pečlivě koncipovali tak, aby mohly dítěti nabídnout opravdu komplexní pomoc. V ideálním případě je komplexně podpořenému dítěti poskytnuta finanční podpora při studiu, která mu umožní zvolit si studijní obor, dle jeho volby a usnadní mu přípravu na jeho budoucí zaměstnání. V rámci víkendových pobytů absolvuje student různé tematické semináře, které mu pomohou orientovat se v oblasti financí, práva, osobnostního rozvoje atd. Od svého podporovatele má naspořeny peníze, které mu velmi pomohou v začátku jeho samostatného života. V průběhu pobytu dítěte v dětském domově mělo možnost se seznámit s hostitelem, který mu pomůže s řešením různých provozních záležitostí, kterým musí po opuštění dětského domova čelit. Od nás dostane materiální vybavení domácnosti od lůžkovin, vysavače, žehličky, kuchyňského vybavení až po drogistické potřeby a může se kdykoliv na členky našeho týmu, které dobře poznal v průběhu naší spolupráce, obrátit se žádostí o pomoc s nalezením ubytování či zaměstnání po opuštění dětského domova. To vše je v průběhu let ještě doplněno plněním přání dítěte, díky čemuž si může například udělat autoškolu, jet na lyžařský kurz, nebo si zvýšit sebevědomí např. díky úhradě rovnátek.

Co podle Vás nejvíce tyto děti potřebují?

Mimo faktických, výše zmíněných věcí, potřebují zejména mít někoho, na koho se mohou obrátit. Situace dětí, které opouštějí dětské domovy, je naprosto nepřenositelná zkušenost a nikdo z nás, kdo to sám nezažil, si nedokáže představit, čemu

musí tyto děti čelit. Často se setkáváme s názory lidí, že se také brzo osamostatnily, ale to je něco naprosto jiného. Většina z nás měla stále za sebou rodinu, na kterou jsme se mohli v případě selhání obrátit. Tyto děti buď nemají nikoho nebo v horším případě nefunkční rodinu, ze které byly státem odebrány, a která jim rozhodně v této etapě jejich života není schopna poskytnout pomoc.

V současné chvíli tuto situaci hodně rozebírám s jedním mladíkem, kterého podporujeme prakticky od počátku naší činnosti. Je to velice šikovný a chytrý kluk, který právě dokončil vyšší odbornou školu, je mu 24 let, několik let měl díky naší podpoře možnost bydlet v tzv. startovacím bytě, takže by se dalo říct, že je na samostatný život velice dobře připraven. Přesto je to pro něj emocionálně velice náročné období.

Mají dostatek vzorů ve svém okolí?

To je samozřejmě ten největší problém – nemají! Naprostá většina dětí, které vyrůstají v dětských domovech, tam nejsou od narození, jak si většina lidí myslí, ale byly odebrány ze svých biologických rodin a to často až ve věku 10 let a více. Všechny děti se v průběhu svého života nejvíce učí nápodobou. To znamená, že většina těchto dětí bohužel měla možnost „okoukat“ určité nezdravé životní návyky ve svých nefunkčních rodinách, které neměla s čím srovnávat a proto je považuje za běžné. Dětské domovy, přesto, že se jejich pracovníci opravdu snaží, nemohou plně nahradit dětem individuální přístup, kterému se většině dětí dostává ve vlastních rodinách, a hlavně nemohou dětem pomoci po opuštění jejich zařízení, protože na to nemají prostředky. Přesto si stojíme za tím, že je pro tyto děti rozhodně lepší vyrůstat v dětském domově než v nefunkční rodině. Jen je potřeba pro ně zajistit ještě pomoc zvenčí a začít s nimi pracovat několik let předtím, než je čeká vstup do samostatného života. Tady znovu zdůrazním, jak je pro děti přínosná hostitelská péče, díky níž mají možnost, alespoň krátkodobě, ale opakovaně nahlédnout do života

běžných rodin, pozorovat jejich návyky a vzájemné vztahy a v ideálním případě získat trvale nové přátele.

Kdo všechno Vám s prací pomáhá?

Z pěti zakladatelek DEJME DĚTEM ŠANCI se čtyři stále věnujeme práci pro organizaci na celodenní bázi a zatím nám neubývá počáteční nadšení ani zaujetí pro věc. Za čtyři roky naší činnosti se náš čistě ženský tým už rozšířil na celkem 10 pracovnic a jedna síla nám stále ještě chybí. V průběhu let došlo k pár personálním výměnám, ale musím říct, že jsme měly štěstí a kolegyně, které se k nám postupně přidaly, mají stejné zaujetí pro tuto práci jako my. Celému týmu patří můj velký dík, protože já mohu být nositelkou myšlenky a hybnou silou organizace, ale sama bych pochopitelně nikdy nedokázala ani zlomek toho, co jsme dokázaly společnými silami.

Co Vás na práci těší nejvíce? Co je naopak nejtěžší?

Na naší práci je krásné, že vidíme její výsledky přímo na dětech, se kterými pracujeme. Některé jsou přímo ukázkovým příkladem toho, jak je individuální práce s dětmi nezbytná. Tyto děti mají za svůj krátký život většinou s dospělými samé negativní zkušenosti, proto je nutné se s nimi pravidelně potkávat a vybudovat si s nimi vztah, aby uvěřily, že se na nás mohou opravdu kdykoliv s důvěrou obrátit. Často slyšíme od lidí, že by nemohli naší práci dělat, čelili totiž smutným lidským příběhům. Těch příběhů je opravdu hodně a často jsou pro nás naprosto neuvěřitelné, přesto že už jsme jich slyšeli tolik. I díky tomu cítíme jako naši povinnost těm dětem, které si svoji situaci samy nezavinily, pomoci, aby se měly šanci se svým osudem lépe vyrovnat.

Těší nás pochvalné reference ze strany dětských domovů a nejvíce samozřejmě od dětí samotných. To je pravým důkazem toho, že naše práce dává smysl a stojí za to čelit jejím úskalím.

Nejtěžší na naší práci je stálá finanční nejistota. V našem oboru bohužel neexistuje přímá úměra mezi intenzitou a kva-

litou odvedené práce a ziskem, protože neprodáváme žádný produkt ani službu. Mezi neziskovými organizacemi jsme velkou výjimkou, protože jsme do dnešního dne nečerpali ani korunu ze státních dotací ani z evropských peněz. Nechceme naše pečlivě sestavené projekty bezhlavě uzpůsobovat aktuálním grantovým výzvám, což se bohužel v našem oboru běžně děje. Pak by naše práce pro nás zcela ztratila svůj smysl. Financování činnosti naší organizace je dosud založeno na podpoře fyzických osob, firemních dárců a příspěvků z nadací a nadačních fondů. Získávat peníze na naši činnost je neustálý stres. Mnoho lidí má zkrleslé představy o práci v neziskovém sektoru

„Spolupracujeme se 32 dětskými domovy v celé české republice.“

a naší práci podceňují. Principy fungování a řízení, pokud má organizace skutečně fungovat, jsou však naprosto stejné jako u každé jiné obchodní společnosti. Nejsme zájmový spolek, který se sejde jednou týdně a rozjímá o problémech světa. Souvisejícím problémem je propagace organizace. Aby měly všechny „naše“ děti své podporovatele, musí se o nás vědět. Tady je hned několik úskalí. Na propagaci nemáme dostatečné finanční prostředky a stále řešíme i etickou otázku – zda je správné v případě neziskových organizací peníze dárců investovat právě do svojí propagace. Snažíme se naprostou většinu věcí včetně mediálního prostoru a reklamních ploch získávat bezúplatně, hledáme možnosti sdíleného marketingu s našimi partnery, ale tyto možnosti jsou samozřejmě omezené. V neposlední řadě není problematika dětí opouštějících dětské domovy pro média příliš zajímavá...

Přesto, že nejsme v oblasti fundraisingu ani propagace žádní outsideri,

s ohledem na rychlý rozvoj naší organizace bohužel nevládneme plně pokrýt naše potřeby.

Abychom nebyli zcela závislí pouze na finančních příspěvcích od našich dárců, snažíme se v rámci zákonných možností vydělat si alespoň částečně na provozní náklady organizace samofinancováním – pořádáním různých akcí a prodejem našich reklamních předmětů. Letos již čtvrtým rokem nabízíme (nejen) spolupracujícím společnostem firemní novoročenky, na kterých mohou vkusnou formou deklarovat svoji společenskou zodpovědnost. Naším prostřednictvím si lze rovněž objednat vánoční dárkové předměty pro své firemní partnery, ale i reklamní předměty denní potřeby.

Samozřejmě stále rozšiřujeme portfolio firemních dárců, se kterými se vždy snažíme navázat spolupráci, která je přínosná pro obě strany.

Jak vnímá tuto Vaši aktivitu Vaše rodina?

Bez podpory rodiny bych tuto práci vůbec nemohla dělat. DDŠ se mohu věnovat jen díky tomu, že mě je manžel schopen plně finančně zabezpečit. Má práce je pro mě de facto časově i finančně velmi nákladným koníčkem. Celý život jsem pracovala v obchodní sféře, převážně v zahraničních realitních společnostech, vydělávala jsem slušné peníze, ale tato práce mi přináší daleko větší uspokojení a vnitřní naplnění.

Spoluzakladatelky organizace jsou na tom obdobně. První dva roky jsme všechny pracovaly bez nároku na honorář a nyní si vyplácíme symbolické mzdy. Ostatní pracovníky musíme pochopitelně ohodnotit dle jejich zásluh. Když chcete kvalitní lidi, musíte jim něco nabídnout. Samozřejmě je pro ně práce posláním, ale i lidi pracující v neziskové sféře musí jíst, platit nájem apod. To je bohužel kámen úrazu celého neziskového sektoru v České republice. Organizace žijící ze státních dotací jsou omezeny mzdovými tabulkami, které jsou pro většinu kvalifikovaného personálu velmi limitující. Také veřejnost má často myl-

nou představu, že v neziskové sféře se má pracovat zadarmo. To platí pro dobrovolníky, kteří párkrát do roka chodí někomu pomáhat, ale není to možné u práce na denní bázi. Každý chce podpořit přímo cílovou skupinu, ale málokdo si uvědomí, že bez lidí, kteří vymyslí, jak potřebným konkrétně pomoci, kteří evidují a řídí tu pomoc, a kteří jsou s těmi, kterým pomáhají v kontaktu, to prostě nefunguje. Někdy je doma pochopitelně obtížné obhájit, že věnuji práci tolik času a energie, ale myslím, že vnitřně mně všichni rozumí a fandí mi. Starší syn psal bakalářskou práci na téma financování neziskových organizací, starší dcera se pravidelně zapojuje do našich aktivit, šestiletý syn si uvědomuje, co dělám, a ví, že existují děti, které nemohou být se svými rodiči. Nejmladší dceru jsme si loni na jeho popud přivezli přímo z dětského domova.

Jaké máte plány osobní i profesní?

I když se každoročně snažím naše pracovní plány a aktivity trochu brzdit, vždy se najde nějaká příležitost, kterou by bylo škoda nevyužít. Aktuálně máme za sebou první ročník naší zatím největší akce pro širokou veřejnost Běháme pro děti. Její příprava nám zabrala hodně času, řešili jsme spoustu zejména technických záležitostí, se kterými jsme doposud neměli zkušenost, ale naštěstí vše proběhlo i navzdory ne úplně optimálnímu počasí dobře, takže se už pomalu chystáme k přípravě druhého ročníku. Nyní nás už plně zaměstnávají Vánoce. Připravujeme novoročenky pro různé společnosti, plánujeme adventní prodejní a propagační akce. Jinak nás na podzim čeká prodloužený víkend s dětmi, seminář pro zájemce o hostitelskou péči a celostátní setkání ředitelů spolupracujících dětských domovů. Stále máme dost nabitý program.

V osobním životě aktuálně řeším nástup mladšího syna do první třídy, což je organizačně náročné. Koncem září nás čeká pár dní u moře, abychom ještě před zimou načerpali trochu energie ze sluníčka, ale velký plán máme s manželem na únor příštího roku, kdy díky nabídce Výjimečných žen odjíždíme na tří-tý-

denní zájezd na Nový Zéland. Bude to pro mě poprvé za 23 let, co budu 3 týdny bez dětí!

Co Vás poslední dobou hodně potěšilo, co naopak?

Poslední dobou se cítím hodně unavená. Asi na mě dolehlo pracovní vypětí z posledních pár let. Učím se trochu víc odpočívat, což mi moc nejde. Právě proto mě těší každý dílčí pracovní úspěch, ať už se jedná o úspěch našeho týmu, nebo některého z našich dětí. Tak aspoň vím, že moje úsilí někam vede. V soukromém životě s úspěchy svých dětí tak nějak automaticky počítám, ale samozřejmě mě potěšilo, že se dcera dostala na vysokou školu, syn úspěšně zakončil bakalářské studium a zvládl se osamostatnit, mladší syn bez problémů zahájil školní docházku a naše nejmladší přijatá holčička se za ten rok u nás toho spoustu naučila.

Co mě netěší je celková situace týkající se dětí vyrůstajících v dětských domovech. Mezi odbornou veřejností panují velice odlišné názory na celkovou problematiku. Široká veřejnost je v tomto ohledu naprosto neinformovaná. Hodně se poslední dobou hovoří o profesionální péči a o zavedení zákazu umístování dětí do „ústavů“ (nemám to slovo ráda, protože dětské domovy to, co si představím pod slovem ústav, nepřipomínají), ale celková situace je přece jen trochu složitější, než výměna ústavů za pěstouny. Samozřejmě všichni víme, že pro dítě je nejlepší, pokud může vyrůstat v rodině, pokud možno ve vlastní a v harmonické. Nikdo ovšem dětem vynutitelnost tohoto práva nezaručí. Jsem si jistá, že pro většinu dětí je rozhodně lepší (ne ideální) vyrůstat v dětském domově, než v biologických rodinách, ze kterých byly odebrány. Nevěřím, že je možné mnoho z těchto rodin sanovat. Bojím se, aby nedošlo k zákazu umístování dětí do určitého věku do dětských domovů. Nemáme dostatek zájemců o pěstounskou péči a toto opatření by mohlo vést k tomu, že by děti buď zůstávaly v naprosto nevhodných podmínkách svých biologických rodin, nebo by se pěstouni hledali uměle, aby bylo děti

kam posílat a pěstounem by se v podstatě mohl stát každý. Zejména od doby, kdy mám nejen pracovní, ale i osobní zkušenost s touto problematikou a možnost vidět věci nejen zvenčí, o tom opravdu hodně přemýšlím.

Pomáhají Vám v propagaci i celebrity, můžete některé zmínit?

Nejsme organizací postavenou na jedné známé tváři, která se do přímých aktivit organizace většinou moc nezapojuje, ale máme patrony, známé osobnosti, které nám opravdu pomáhají. Každý z našich stálých projektů má svého patrona, kterého jsme cíleně oslovili.

Herečka Lucie Benešová vychovává již 8 let v pěstounské péči dceru Sáru, bavič a moderátor Vladimír Hron je z Mostu, kde dlouhodobě spolupracuje s místním dětským domovem, docent Jan Měšťák před více než dvaceti lety pomohl po těžké autohavárii do života naší kolegyni, nyní pomáhá do života našim dětem, a kdo jiný může být větším vzorem pro mladé lidi než dvojnásobná olympijská vítězka Barbora Špotáková? S každým z našich patronů jsme v pravidelném kontaktu, všichni se účastní našich akcí a aktivně nás podporují, za což jim patří zejména při jejich pracovním vyčerpání náš obdiv a velký dík! ■

DEJME DĚTEM ŠANCI O.P.S.
Nad Nuslemi 714/11, 140 00 Praha 4
tel.: 737 242 409
e-mail: michaela@dejmedetemsanci.cz
www.dejmedetemsanci.cz
www.facebook.com/DejmeDetemSanci.

Podpora:

Číslo účtu
DEJME DĚTEM ŠANCI o.p.s.
6072121001/5500

Každý dárcer obdrží na vyžádání
Potvrzení o přijetí daru nebo Darovací
smlouvu za účelem daňového odpočtu.

